

Schriftelijke vragen ex artikel 37 van het Reglement van Orde
Onderwerp: Recht op onderwijs en vrijstellingen van de leerplicht

3 juni 2026

Geacht college,

Op 21 april 2026 heeft de Hoge Raad arrest gewezen over de toepassing van de vrijstelling van de leerplicht op grond van artikel 5 onder b van de Leerplichtwet 1969. Het gaat daarbij om ouders die een beroep doen op vrijstelling vanwege overwegende bedenkingen tegen de richting van het onderwijs op alle scholen binnen redelijke afstand van de woning.

De Hoge Raad heeft het toetsingskader verduidelijkt en aangescherpt. Daarbij staat het recht op onderwijs van het kind centraal. De Hoge Raad benadrukt dat de Leerplichtwet beoogt te garanderen dat een kind onderwijs ontvangt, mede vanwege het belang dat een kind samen met andere kinderen kan deelnemen aan onderwijs en zich zo kan ontwikkelen en vormen.

Voor onze fractie staat voorop dat ieder kind recht heeft op goed onderwijs. Dat gaat niet alleen over taal, rekenen en kennisoverdracht, maar ook over ontwikkeling, ontmoeting en sociale vorming. School is een plek waar kinderen leren omgaan met andere kinderen, andere achtergronden en andere opvattingen. Juist die socialiserende functie van onderwijs vinden wij van groot belang.

Daarom stellen wij de volgende vragen aan het college:

1. Is het college bekend met het arrest van de Hoge Raad van 21 april 2026 over artikel 5 onder b van de Leerplichtwet 1969?
2. Hoe beoordeelt het college dit arrest en de aangescherpte uitleg van de vrijstelling op grond van richtingsbezwaren?
3. Welke gevolgen heeft dit arrest volgens het college voor de uitvoering van de leerplicht in Steenwijkerland?
4. Hoeveel kinderen en jongeren in Steenwijkerland hebben op dit moment een vrijstelling van de leerplicht op grond van artikel 5 onder b van de Leerplichtwet 1969?
5. Kan het college geanonimiseerd aangeven hoe het totale aantal leerplichtvrijstellingen in Steenwijkerland zich de afgelopen vijf schooljaren heeft ontwikkeld, uitgesplitst naar wettelijke grondslag?
6. Welke werkwijze hanteert de gemeente op dit moment wanneer ouders een beroep doen op vrijstelling vanwege richtingsbezwaren?
7. Is deze werkwijze al aangepast naar aanleiding van het arrest van de Hoge Raad? Zo ja, op welke manier? Zo nee, is het college bereid dit te doen?
8. Heeft de gemeente zicht op de vraag of kinderen met een vrijstelling op grond van richtingsbezwaren daadwerkelijk onderwijs ontvangen, en op welke manier hun ontwikkeling, welzijn en veiligheid in beeld blijven?
9. Op welke manier wordt bij een beroep op vrijstelling het belang van het kind zelf meegewogen?
10. Worden kinderen, afhankelijk van hun leeftijd en ontwikkeling, zelf gehoord wanneer hun ouders een beroep doen op vrijstelling van de leerplicht? Zo nee, is het college bereid te onderzoeken hoe de stem van het kind hierin beter kan worden meegenomen?
11. Is het college bereid de raad een geanonimiseerd overzicht te sturen van de lokale cijfers, de huidige werkwijze en eventuele aanpassingen naar aanleiding van het arrest van de Hoge Raad?

Namens de fractie van GroenLinks/PvdA
Dennis Metin